

[Wilhelm]

nærmere bestemt »CS-gas« (kemisk betegnelse: ortho-klorobenzyliden malonitrile).

Efter min mening kan man ikke komme uden om, at der her er tale om en optrapning. En benægtelse fra ministerens side vil kun bekræfte, at ansvaret for denne optrapning ikke kan placeres hos politiet, men hos følgagtige politikere.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Hvordan man vil karakterisere det, der foregik, afhænger naturligvis af, hvordan man definerer begrebet »optrapning«. Jeg ville benytte ordet »optrapning«, hvis man kunne konstatere, at politiet i en helt tilsvarende situation havde anvendt midler, der var mildere end dem, man anvendte på Nørrebro. Hvis man kunne konstatere, at politiet i en helt tilsvarende situation havde anvendt mildere midler, så kunne man tale om en optrapning. Jeg mener ikke, at der foreligger helt tilsvarende situationer, og jeg havde i går i retsudvalget lejlighed til i et samråd nøjere at redegøre for, hvorfor jeg mener, at det, der skete, og det, der gik forud for begivenhederne i Heimdalsgade, var af en karakter, vi ikke finder i tidligere år.

Vi skal også huske på, at politiets valg jo ikke stod mellem tåregas og ingenting, men mellem tåregas og andre typer af magtanvendelse over for de personer, som havde besat bygningen. De politifolk, som var ansvarlige for aktionen, skønnede, at brugen af tåregas i den konkrete situation var den mest skånsomme måde at bringe besættelsen til ophør på. Som jeg tidligere har givet udtryk for det, har jeg ikke indtil nu fået forelagt oplysninger, som har givet mig grundlag for at kritisere dette skøn. Jeg vil her på ny minde om, at også andre former for politimæssig magtanvendelse kan være forbundet med risiko for personskade. Samtidig vil jeg gerne fremhæve, at der rent faktisk ikke var nogen, som kom til skade ved begivenhederne den 26. oktober, hverken på husbesætternes eller på politiets side.

Ser vi begivenhederne på denne baggrund, finder jeg ikke, at hr. Wilhelm har ret, når han taler om optrapning. Under alle omstændigheder er det ikke politiet, der har ansvaret for den seneste tids besættelser af ejendomme på Nørrebro og andre steder, og jeg kan forsikre både hr. Wilhelm og andre

om, at politiet og jeg langt ville foretrække, at den slags situationer ikke forekom.

Wilhelm (VS):

Ministeren henviste til en redegørelse i går i retsudvalget, men det kan vi jo ikke bruge til noget. Dels må vi jo ikke, dels var det ikke særlig fyldestgørende, og vi har bedt om at få betydelig bedre grund under fødderne i det spørgsmål.

Jeg mener, at anvendelsen af tåregas ved denne lejlighed klart er en optrapning. Vi har haft masser af lignende situationer med tomme bygninger, hvor unge mennesker – tænk på slumstormerbevægelsen for 10-12-14 år siden – i snesevis af tilfælde har påpeget urimeligheden i, at mange af de bygninger stod tomme i årevis, og derfor besatte dem. Vi har ikke set tåregas ved en eneste af disse slumstormeraktioner, som i Fredensgade og andre steder også havde snesevis af aktive folk med og i mange henseender lignede det her.

Når dertil kommer, at tåregas, så vidt jeg er informeret, af alle lande undtagen USA i en lang, lang årrække – for Danmarks vedkommende da forhåbentlig endnu – er erkendt som hørende under Genèveprotokollens forbud mod kemiske og bakteriologiske våben, er vi inde på, at man i en i virkeligheden temmelig trivial sag over for egne borgere bruger et våben, som man ikke tillader brugt over for en eventuel krigsfjende. Hvis ikke det er optrapning, så ved jeg ikke, hvad det er.

Da skadevirkningerne ved CS-gassen kom frem, efter at den først rigtig var blevet brugt i stor stil af amerikanerne i Vietnam i 1960'erne, skabte det et sådant postyr i England, at et engelsk regeringsmedlem i 1968, bl.a. fordi det kom frem, at den blev produceret dér, udtalte, at han kunne garantere, at man aldrig nogen sinde i England ville bruge CS-gas, undtagen hvis det drejede sig om bevæbnede kriminelle eller voldsomme sidsyge, der var inde i bygninger, de ikke kunne ledes ud fra uden fare for tab af liv, eller i selvforsvar i desperate situationer. Så alvorligt bedømte man det, og det var på et tidspunkt, hvor man endnu i England fandt, at dette middel, CS-gassen, hørte under Genève konventionen.